

Campanya Mundial per
L'EDUCACIÓ

www.cme-espana.org

FORMACIÓ DIRIGIDA A DOCENTS I EDUCADORS

“REIVINDICANT EL DRET HUMÀ A L'EDUCACIÓ”

DOSSIER D'EXERCICIS MÒDUL 1

Amb la col·laboració de l'ACCD

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Generalitat
de Catalunya

Exercici pràctic 1: Benvinguda a la diversitat

La benvinguda a la diversitat és un recurs que fem servir per generar una atmosfera d'acollida, on donem la benvinguda a tota la diversitat present en el grup. Aquesta activitat és ideal realitzar-la abans de qualsevol dinàmica emocional o de gestió de conflictes.

Resum de l'activitat	A continuació presentem una dinàmica per treballar a l'aula que ens ajuda a preparar el terreny per crear un clima necessari d'escolta i respecte. És una dinàmica senzilla que busca treballar el món emocional dels i les joves i també ens ajuda a introduir temàtiques que tenen a veure amb la desigualtat.
Duració	Aquesta dinàmica pot durar entre 20 i 45 minuts depenent el temps destinat a la part de compartir les experiències.
Objectius	Generar un espai segur on tots/es les alumnes i els seus estats anímics i emocionals, siguin benvinguts durant la sessió, especialment, les identitats menys normatives i marginades del grup. Facilitar la participació de les persones del grup, des de l'estat anímic en el qual es troben. Que les persones puguin expressar-se amb tota la seva autenticitat
Abans de començar	Recomanem fer la benvinguda a la diversitat després de la presentació de la sessió que es vulgui realitzar. Explicarem què volem donar-los la benvinguda d'una manera especial i expliquem per què.

Desenvolupament	<p>La benvinguda ha de tenir en compte les diferents variables que fan divers cada grup i cada persona, com ara, la diversitat de gènere i afectiva, l'origen, l'edat, les emocions, la temàtica a tractar en cada sessió, els objectius de les sessions, etc. S'ha de preparar una benvinguda i ha de ser específica per cada grup. Exemples de benvinguda diversitat de l'aula: Volem donar la benvinguda a les diverses maneres d'estar a classe</p> <p>Als/les que teniu ganes d'estar aquí i els/les que marxaríeu Als/les que us interessa el tema i als /les que no A totes les formes de viure el gènere i d'estimar A totes les formes de ser noi/noia o persona no binària A tota la diversitat cultural i religiosa Als/les que teniu facilitat per parlar davant del grup els/les que no Als/les que se senten segures i els/les que senten molta inseguretats parlant d'aquest tema Als/les que s'emocionen i els/les que no Als temes difícils de parlar A totes les emocions que es despertaran avui</p>
Espai	<p>Aquesta dinàmica es pot fer en qualsevol aula que tingui espai per fer un cercle.</p>
Recursos	<p>Si es considera, es pot fer servir un paperògraf o pissarra per recollir les idees més significatives del que s'ha parlat.</p>
Idea clau	<p>És important observar el grup, la diversitat visible i també notar l'atmosfera per després anomenar-la (tensió, passotisme, il·lusió, etc.)</p>

Exercici pràctic 2. Dinàmica dels privilegis

Resum de l'activitat	Tal com proposen moltes autores feministes antiracistes, entenem que per incorporar la interseccionalitat de manera conscient i amb voluntat reparadora a les aules, és necessari fer un treball de revisió profund de les estructures racistes que habitem i reproduïm, els imaginaris eurocèntrics amb què mirem el món, i del lloc privilegiat que ocupem a la societat, com a organitzacions, professionals i persones que som. En darrer terme, el que ens proposa la interseccionalitat, és fer canvis estructurals i de lògiques profundes que requereixen temps, cadascú des del seu lloc d'influència i responsabilitat en el món. Et suggerim fer l'exercici individualment i després posar-lo en pràctica amb els i les alumnes. Aquest pas previ també ens ajudarà a ubicar-nos i veure com ens afecten aquestes desigualtats.
Duració	30 minuts
Objectius	Prendre consciència dels privilegis i/o opressions propis i/o presents a l'aula Poder expressar el que això genera, i la manera que ens agradaria que ens tractessin Entendre la utilitat del concepte interseccionalitat
Abans de començar	Adaptar les preguntes que calguin a l'edat del grup

<p>Desenvolupament</p>	<p>Es col·loca el grup en línia recta i en un espai ampli. Tenir a mà la llista d'afirmacions.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Els donarem la consigna de fer una passa endavant cada vegada que escoltin una afirmació que per a ells o elles sigui certa • Després de dir totes les afirmacions, ens posarem en cercle i comentarem: com ens hem sentit; i com ens agradaria que ens tractessin. • Tancarem amb un petit marc sobre l'impacte de la inconsciència dels privilegis <p>Moment de reflexió:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Quan s'hagin acabat de fer les preguntes, cada persona del grup haurà quedat en una posició diferent. • Es demana que mirin, endavant i enrere, on han quedat els seus companys i companyes. • Després de l'activitat, es dinamitza un debat sobre el que ha passat. Les qüestions que es poden formular són: <i>Com us heu sentit? Us ha sorprès la posició en què heu quedat? Us ha sorprès la posició en què han quedat els vostres companys i companyes? Quines reflexions podeu fer en relació amb els vostres propis privilegis? I sobre les desigualtats que patiu? Què creieu que podríeu fer per transformar aquesta situació?</i>
<p>Espai</p>	<p>interior o fora de l'aula</p>
<p>Recursos</p>	<p>Res</p>

Preguntes per a la reflexió...

GÈNERE

1. Si pots caminar pel món sense por a l'assetjament sexual, fes un pas endavant.
2. Si pots demostrar afecte al teu o teva companya romàntica en públic sense por al ridícul o la violència, fer un pas endavant.
3. Si pot casar-se legalment amb la persona que estimes, fes un pas endavant.
4. Si et sents còmode tornant a casa a la nit, fes un pas endavant.
5. Si mai han fet una broma sobre la teva orientació sexual, fes un pas endavant.
6. Si mai has sentit que pel fet de ser home o dona no et donaven una feina, fes un pas endavant.
7. Si no t'has sentit mai discriminada en una botiga de roba per la teva identitat i/o expressió de gènere, fes un pas endavant.
8. Si no et genera inseguretats o incertesa saber si podràs tenir fills per la teva orientació sexual.
9. Si no vius incomoditat cada vegada que has de decidir si entrar al lavabo d'homes o dones.

CLASSE SOCIAL

1. Si la teva família no treballava (i treballen) nits i caps de setmana per mantenir-se fes un pas endavant.
2. Si vens d'una família que proporciona suport econòmic (pagar estudis universitaris, tappers...) fer un pas endavant.
3. Si mai has necessitat una beca per finançar els teus estudis, fer un pas endavant.
4. Si sents que durant la teva infància vas tenir un accés adequat als aliments saludables, fes un pas endavant.
5. Si vas poder estudiar una carrera universitària sense haver de treballar remuneradament, fes un pas endavant.
6. Si veus a un metge cada vegada que tens necessitat, fes un pas cap endavant.
7. Si alguna vegada has viatjat a l'estranger, fes un pas endavant.
8. Si pots anar a comprar roba o sortir a sopar cada vegada que vols, fes un pas endavant.

RAÇA

1. Si l'idioma principal del lloc on vius és el mateix que el que es parla a casa teva fes un pas endavant.
2. Si mai has hagut de canviar el seu accent o gestos per guanyar credibilitat, fer un pas endavant.
3. Si mai has tingut problemes en trobar productes pel teu tipus de cabell o cosmètics que són el color de la seva pell, fer un pas endavant.
4. Si mai has sentit vergonya del lloc on has nascut i de la casa on has crescut, fes un pas endavant.
5. Si les festes nacionals del país on vius coincideixen amb la teva religió, fes un pas endavant.
6. Si mai han fet una broma sobre el teu color de pell fes un pas endavant.
7. Si has estudiat la cultura i la història dels seus avantpassats a l'escola primària, fes un pas endavant.

CAPACITISME

1. Si mai has estat diagnosticat en relació a la salut mental fes un pas endavant.
2. Si mai has sentit que tu no podies realitzar certs moviments en relació a la gran majoria de gent, fes un pas endavant.
3. Si no sents habitualment cap barrera de mobilitat quan vas pel carrer, fes un pas endavant.
4. Si mai has necessitat prendre medicaments de forma crònica per mantenir la teva salut, fes un pas endavant.

ADULTISME

1. Si no et desvaloren per la teva edat, fes un pas endavant.
2. Si pots escollir, més o menys, l'hora (sense que cap persona t'ho digui) en què vas a dormir, fes un pas endavant.
3. Si pots menjar la quantitat de menjar que tu desitgis, sense cap altra persona t'obligui a menjar, fes un pas endavant.
4. Si quan tu vas a fer diferents tasques les persones, habitualment, no et desqualifiquen (tu no en saps, et falta experiència en el món, ets un immadur...) fes un pas endavant.

FINALS

1. Si pots cometre errors i ningú atribueix la teva conducta al teu sexe, raça o edat, fes un pas endavant.
2. Si mai has dubtat a trucar a la policia quan es produeix un problema, fes un pas endavant.
3. Si mai has sigut l'única persona de la teva raça o orientació sexual en els teus contextos de feina, fes un pas endavant.
4. Si et sents còmode expressant les teves emocions, fes un pas endavant